

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Csanádapáca Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	4
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	9
1. Jogszábai háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	21
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	27
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	31
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	34
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	39
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	40
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	41
1. A HEP IT részletei	41
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	41
A beavatkozások megvalósítói	42
Jövőképünk	42
Az intézkedési területek részletes kifejtése	43
2. Összegző táblázat	51
3. Megvalósítás	55
A megvalósítás előkészítése	55
A megvalósítás folyamata	55
Monitoring és visszacsatolás	56
Nyilvánosság	56
Érvényesülés, módosítás	57
4. Elfogadás módja és dátuma	49

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Csanádapáca Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célcsoportjai

A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésének előírása értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a

- mélyszegénységben élők,
- romák,
- gyermekek,
- nők,
- idősek és
- fogyatékkal élők.

1

A település bemutatása

Csanádapáca Békés megye déli részén fekszik, Békéscsabától, a megyeszékhelytől 25 kilométerre, Orosházától 20 kilométerre. Mindkét városból autóbusszal jól megközelíthető.

Csanádapáca az orosházi kistérségben fekvő település, a leghátrányosabb kistérségi települések egyike.

A térség természeti adottságaiból adódóan Csanádapácán jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, emellett kisebb mértékben, de az állattenyésztés kap még szerepet.

A település lakosság száma a korábbi évekhez hasonlóan további csökkenést mutat. Ennek hátterében legfőképpen a gazdasági helyzet, az anyagi problémák állnak. Településünkön nagyon kevés a megélhetést biztosító munkahelyek száma, mely elvándorlásra ösztönzi az aktív korú lakosságot. Munkalehetőség szempontjából Békéscsaba és Orosháza kap kimagasló szerepet, de ez ingázással is jár. Mindemellett napjainkban is igaz, ami már hosszú évekkel ezelőtt is, hogy az ország más területén ugyan azon munkáért/beosztásban jóval előnyösebb díjazásban részesítik a munkavállalót, mint a térségben.

Az aktív korú lakosság elvándorlásának következményeként továbbra is elmondhatjuk, hogy Csanádapáca az elöregedő települések közé tartozik. Mindemellett az elhalálozások száma továbbra is meghaladja a születések számát.

Csanádapácán a munkanélküliek száma az előző évek adataihoz képest jóval kedvezőbb képet fest, nem mutat további növekedést, de a munkanélküliek számának visszaszorításában az önkormányzat jelentős szerepet vállal.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben meghatározott, a járási hivatal hatáskörébe tartozó támogatások közül, az alábbiak vehetők igénybe a szociálisan rászoruló személyek részére:

- időskorúak járadéka
- aktív korúak ellátása
- ápolási díj
- közgyógyellátás
- eü. szolgáltatásra jogosultság

Az 1993. évi III. tv. felhatalmazása alapján, a képviselő- testület a pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján- pénzbeli vagy természetbeni formában- települési támogatást nyújt. Ezek a 4/2015 (II.18.) rendeletben kerültek szabályozásra, így például:

- Közüzemi díj támogatás
- közgyógytámogatás
- rendkívüli támogatás

Települési támogatáson kívüli, egyéb önkormányzati támogatások:

- születési támogatás
- iskolakezdési támogatás
- szociális célú tüzelőanyag támogatás
- karácsonyi támogatás
- szünidei gyermekétkeztetés (1997. évi XXXI. törvényben előírt kötelezettségen túl)

A települési önkormányzat évek óta csatlakozik a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázathoz is, hogy támogatni tudja azokat a diákokat, akik felsőoktatási tanulmányokat kezdenek, illetve folytatnak, emellett az Arany János Tehetséggondozó Programban való támogatásával a hátrányos helyzetű, tehetséges diákok továbbtanulását segíti.

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ 2002. év óta működik a település központjában, mely az alábbi alapszolgáltatásokat nyújtja:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- idősök nappali ellátása – intézményen belüli szociális foglalkoztatás

Az intézmény szakosított ellátási formája az Idősek Otthona.

Az Orosházi Kistérség keretein belül működő jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is biztosított a településen, melyet a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ képzett munkatársai látnak el, továbbá a kistérség biztosítja a település lakosai számára a családsegítés és gyermekjóléti ellátás keretében igénybe vehető szolgáltatást is.

Csanádapácán az oktatás az egyházi fenntartású, Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola és Óvoda keretein belül valósul meg.

Az Arany János Művelődési Ház a kulturált szabadidő eltöltését biztosítja. A sportolási lehetőséget a faluban élő, sportolni vágyó lakosok számára a Csanádapácai Sportcentrum biztosítja a művelődési ház mögötti területen.

Csanádapácán az egészségügyi/orvosi ellátás az önkormányzat által biztosított.

A lakónépesség számának változása 1. számú táblázat:

	lakónépesség
2018 (fő)	2581 fő
2019 (fő)	2542 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-3,4 %
2020 (fő)	2518 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-3,4 %
2021 (fő)	2518 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-3,4 %
2022 (fő)	2451 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-3.4 %

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Lakónépesség az adott területen lakóhellyel rendelkező és más településen tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

népesség megoszlása 2016-ban 2. számú táblázat:

állandó népesség száma	2493 fő
nő	1277 fő
	51.58 %
férfi	1216 fő
	48.8 %
0-2 évesek	63 fő
	2.5 %
0-14 éves nők	176 fő
	7,1 %
0-14 éves férfiak	173 fő
	66.9 %
15-17 éves nők	41 fő
	1.6 %
15-17 éves férfiak	38 fő
	1.5 %
18-59 éves nők	1371 fő
	28.4 %
18-59 éves férfiak	708 fő
	28,4 %
60-64 éves nők	82 fő
	3.3 %
60-64 éves férfiak	73 fő
	4,9 %
65 év feletti nők	315 fő
	12.38 %
65 év feletti férfiak	224 fő
	9,0 %

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Öregedési index 3. számú táblázat:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2017	505	371	136.1
2018	506	375	134.9
2019	514	374	137.43
2020	515	355	145.07
2021	523	358	146.09
2022	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Természetes szaporodás 4. számú táblázat:

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2018	21	36	-15
2019	29	47	-18
2020	20	43	-23
2021	26	51	-25
2022	14	49	-35

Forrás: TEIR, KSH- TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A 321/2011 (XII. 27.) Korm. Rendelet 1§ (2) bekezdésének értelmében a HEP célcsoportjai a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a: mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők.

Értékeink: megkülönböztetés tilalma, mely vonatkozik bármilyen diszkriminációra (korra, nemre, családi állapotra, nemzetiségi, faji hovatartozásra, egészségi állapotra) emberi értékek, emberi méltóság tiszteletben tartása, társadalmi szolidaritás.

Célunk, hogy Csanádapáca olyan településsé váljon, ahol minden ember egyenlő, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját, továbbá célunk a településen élők életminőségének folyamatos javítása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Csanádapáca Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

☐ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

☐ a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

☐ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)

☐ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

☐ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)

☐ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

☐ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

☐ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

☐ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az alábbiakban felsorolásra kerülnek a kapcsolódó stratégiák, melyek ismerete azért elengedhetetlenül fontos, mert a település esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is:

EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényhez kapcsolódóan Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 4/2015. (II.18.) számú önkormányzati rendeletében a Képviselő-testület hatáskörébe tartozó pénzbeli és természetbeni ellátásokat, illetve az önkormányzat által nyújtandó, pályázaton kívüli szociális célt szolgáló támogatásokat szabályozza.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település dokumentumai, koncepciói, melyek konkrét célokat határoznak meg saját területükre vonatkozóan:

☐ Gazdasági program- Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő- testületének 123/2019. (X.28.) határozata,

☐ 25/2017 (XII.28.) számú rendelet a helyi építészeti értékek védelméről.

A HEP a már meglévő, illetve tervezett stratégiákkal összhangban került kidolgozásra.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Csanádapáca a Dél-Alföldi Régióban, Békés megyében az Orosházi Kistérségben található. A kistérség 10 településből áll. Az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása azt a célt hivatott betölteni, hogy a települések érdekeit egyként, az erőforrások lehető legoptimálisabb kihasználása mellett valósítsa meg. Csanádapácán a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás kistérségi keretek között működik.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatok a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból származnak.

A roma/cigány lakosság számára vonatkozóan nincsenek pontos adataink, a településen nincs kisebbségi önkormányzat. Több helyen feltüntetésre került adathiány, mivel az előző évi hivatalos statisztikai adatok még nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok,

iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012.) A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát sokszor azonosítják a cigánysággal, ám a kettő nem fedi egymást. Az kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelhető az őket érintő diszkrimináció érvényesülése miatt.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Békés megye a legelmaradottabb régiók egyike, ami az emberek átlagkeresetén is megmutatkozik, a bruttó átlagkereset jóval elmarad az országos átlagtól.

A településen a korábbi évek tapasztalatához hasonlóan most is igen magas a közüzemi díjtartozások száma, sok háztartásban működnek előrefizetős, kódhordozós gáz-és villanyórák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő személyek. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. A fiatalok sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a valós, gyakorlatban elsajátítható tapasztalatuk hiánya miatt nem alkalmazzák őket a munkáltatók.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az utóbbi években, Csanádapácán ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskeresők száma.

Szükséges azonban hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Mindenképpen szükséges kiemelni, hogy még mindig vannak olyan személyek, akik munkanélküliek, de nem regisztráltatták magukat a munkaügyi központ kirendeltségein.

A közfoglalkoztatásban nagyobb számban foglalkoztatnak nőket. Természetesen az önkormányzat igyekszik a férfiaknak is megteremteni a lehetőséget, hogy közfoglalkoztatásba behívásra kerüljenek, többek között azért is, mert a közfoglalkoztatottak zöme segélyben részesül és az éves felülvizsgálat során le kell igazolniuk keresőtevékenységet, abban az esetben, ha ezt valaki nem tudja leigazolni az ellátás megszüntetésre kerül -szankciósan- és így ellátás nélkül marad. Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a

munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés.

A közfoglalkoztatás az önkormányzat kérelmére és elfogadás esetén a munkaügyi központtal megkötött hatósági szerződés útján működik. A közfoglalkoztatásban résztvevők számának megtervezése mindig az előző év március 1. és szeptember 30. közötti időszakának átlaglétszáma alapján történik. Ebben az időszakban sokan mennek fizetés nélküli szabadságra, hogy a helyi vállalkozóknál dolgozzanak, emiatt következhet az, hogy az alábbi táblázat közfoglalkoztatásban résztvevők számának csökkenését mutatja. A Start mintaprogram mellett hosszú időtartamú közfoglalkoztatás is megvalósul, illetve annak keretein belül különböző képzéseket biztosít a Munkaügyi Központ.

3.2.1. számú táblázat- közfoglalkoztatásban résztvevők száma, Start mintaprogram:

	Közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma
2020	56
2021	54
2022	48

Forrás: önkormányzat adatai

A romák/cigányok foglalkoztatására vonatkozóan adatok nincsenek, mivel nem tudjuk kik azok, akik roma származásúnak vallják magukat.

A megváltozott munkaképességű személyek számára szintén az önkormányzat által szervezett fejlesztő foglalkoztatásban, - munka törvénykönyve szerinti munkaviszonyban és szociális törvény szerinti fejlesztési jogviszonyban - van lehetőség az elhelyezkedésre. Ezek a foglalkoztatási programok pályázati pénzből valósulnak meg, mely pályázathoz kapcsolódó szerződés 2024. január 1-2026. december 31-ig, került megkötésre. A működéshez szükséges támogatásra és az évenként teljesítendő feladatmutató vonatkozásában évenként szükséges igénybejelentést tenni.

Ez a fajta foglalkoztatás hatalmas segítséget jelent a családoknak, nagyon fontos szerepet töltenek be a községben, különös tekintettel arra, hogy ezekben a programokban résztvevők nagyrészt mélyszegénységben élő személyek.

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül.

A népességben belül a regisztrált munkanélküliek között nagy számban vannak azok a személyek, akik nem rendelkeznek középfokú végzettséggel, szakképzettséggel, számukra még nagyobb nehézséget okoz az elhelyezkedés, mivel a legtöbb meghirdetett álláshelyre képzett munkaerő jelentkezését várják. A nyilvántartott álláskeresőik között elvéve van még néhány olyan személy is, aki nem hogy középfokú végzettséggel nem rendelkezik, de az általános iskola nyolcadik osztályát sem végezte el. Településünkön évek óta nem indult általános iskolai felnőttképzés. A középfokú felnőttoktatásban résztvevők számáról adatokkal nem rendelkezünk, így arról sem, hogy melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást azok a személyek, akik élnek ilyen lehetőséggel.

Csanádapácán kevés a munkalehetőség, így sokan, akik tehetik, és lehetőségük nyílik rá Békéscsabára és Orosházára járnak át dolgozni, de legtöbb esetben még a városban is nehéz elhelyezkedni. Gyakori példa az is, hogy a munkába állás jelenti a problémát, mert nincs pénz az utazás költségeire, vagy nők esetében nincs kire hagyni a gyermeket.

A településen felnőttképző programok ugyan nincsenek, de a vonzásközpontban több képzést is indítanak, ezeknek egy része igaz, anyagi megterhelést jelent és éppen ezért nem mindenki számára elérhető, másik részük viszont a munkaügyi központ által támogatott képzések/ TKKI által indított képzések. Pontos adatok arra vonatkozóan, hányan vesznek részt a településen élők közül felnőttképzésben nincsenek, de ez a szám a munkanélküliek számához képest alacsony.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra jogosultság feltételeit, érvényesítésének garanciáit.

Aktív korúak ellátása

Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT)

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, feltéve, hogy saját maga és családja megélhetése más módon nem biztosított. Akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2023-ban 28.500.- Ft.) 90 %-át és vagyona nincs. Az ellátás havi összege 25.600.- Ft. A támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni. A jogosultság fennállása alatt minden támogatottnak legalább 30 nap jogviszonyt kell létesítenie, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor. Erre több módon nyílik lehetősége az ellátottnak: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet végez, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátás

Egészségkárosodási vagy gyermekfelügyeleti ellátás állapítható meg annak a személynek, aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben [Gyvt. 41. § (3) bek.], illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Ápolási díj: a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Közgyógyellátás: a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az 1993. évi III. törvény 45. § szerint a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján - pénzbeli vagy természetbeni formában - települési támogatást nyújt. Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A közüzemi díj támogatás a településen bejelentett lakcímmel rendelkező és életvitelszerűen a településen tartózkodó személyek számára az általuk lakott lakás közüzemi díj költségeinek teljesítéséhez nyújtott támogatás. A településen sokan küzdenek az eladósodással, több háztartásban került beszerelésre kódhordozós készülék.

3.4.1. számú táblázat- lakásfenntartási /közüzemi díj és adósságcsökkentési támogatásban részesülők:

	Lakásfenntartási/ közüzemi díj támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2018	72	-
2019	62	-
2021	54	-
2022	47	-

Forrás: TEIR, KSH TSTAR

A 3.4.1. számú táblázat áttekintése után jól látható, hogy minden évben jelentős a közüzemi díj támogatásban részesítettek száma, viszont a településen adósságkezelési szolgáltatás nem működik.

A települési önkormányzatnak nincs tudomása veszélyeztetett lakhatási helyzetekről, azok az ingatlanok amelyek kényszerbontás alatt állnak lakatlanok. A községben nem élnek hajléktalanok.

Csanádapáca Község Önkormányzat Képviselő-testülete 10/2019. (IV.25.) önkormányzati rendelete szabályozza az első lakáshoz jutók támogatását.

Az önkormányzat tulajdonában vannak bérlakások és szociális lakások, melyek számát az alábbi táblázat ismerteti.

3.4.2. számú táblázat- lakás állomány:

db	bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2020	12	-	7	-	-	-
2021	12	-	7	-	-	-
2022	12	1	7	1	-	-

Forrás: önkormányzati adatok

Szociális lakhatás

Egyre nagyobb igény mutatkozik erre a típusú lakhatás biztosítására.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Csanádapáca területén napjainkban nem azonosítható szegregátum. A szociális hátrányokkal küzdő lakosság szórt jelleget mutat.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ 4. pontja az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátások közül az alábbiakat biztosítja:

- háziorvosi ellátás (2 háziorvosi szolgálat működik a településen),
- fogorvosi alapellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság egészségügyi ellátás.
-

A területi ellátásért felelős kórház az Orosházi Dr. László Elek Kórház és Rendelőintézet.

A Védőnői Szolgálat, a Vöröskereszt Helyi Szervezete, a Nyugdíjas Klub a településen gyakran szervez prevenció és szűrőprogramokat, továbbá a kora gyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított.

Az önkormányzat megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztályok egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

A sportolási lehetőséget a faluban élő, sportolni vágyó lakosok számára a Csanádapácai Sport Centrum biztosítja a művelődési ház mögötti területen.

A szociális alapszolgáltatásokhoz a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a településen élők számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak a lakosság önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása. Az intézmény szakosított ellátási formája az Idősek Otthona, ahol az önmaguk ellátására nem vagy csak folyamatos segítséggel képes, napi négy órás gondozási szükségletet meghaladó személyek ellátásáról gondoskodnak. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a civil szervezetek.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat a évek óta különböző programokkal, családi nap szervezésével gondoskodik a gyermekek nyári szabadidejének hasznos eltöltéséről, lehetőséget biztosít kirándulásokra ingyenesen vagy kedvező feltételek mellett.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetősége
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése
Adósságrendezés, az eladósodás kiútjai, a megelőzés lehetőségei	Életviteli tanácsadás
Magas a közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni, és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Csanádapácán a gyermekek száma az évek folyamán továbbra is csökkenést mutat és általában az a jellemző, hogy azok a családok vállalnak gyermeket, illetve több gyermeket, akik megfelelő anyagi háttérrel nem rendelkeznek, szegénységben, mélyszegénységben élnek. A családi háttér a gyermek jövőjét nagymértékben meghatározza.

A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb. Amikor egy családba fogyatékkal élő gyermek születik a legtöbb esetben nagyon nehéz a szülőknek megbirkózni a tudattal, elfogadni, hogy beteg a gyermekük és mindezek mellett a család egész életét, hétköznapijait teljesen át kell alakítani.

Településünkön jól kiépült jelzőrendszer működik, melynek tagjai a védőnők, az iskola és óvoda, továbbá az önkormányzat, a rendőrség, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat. A jelzőrendszer tagjai két havonta üléseznek és megbeszélik a felmerülő problémákat, feltárt veszélyhelyzeteket.

A Gyvt a veszélyeztetettség fogalmát az alábbiak szerint fogalmazza meg:

„Olyan a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”

A védelembé vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembé veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Csanádapácán magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma, ennek oka a településen élők alacsony jövedelmi helyzete. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult: - az ingyenes, vagy kedvezményes intézményi gyermekétkezésre, egyéb feltétel teljesülése esetén – a szünidei gyermekétkezésre, - természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban) - egyéb kedvezmény igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv).

Az elmúlt években egy család volt jogosult kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra.

Csanádapáca Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.18.) számú rendelete alapján az önkormányzat a gyermek születésére tekintettel egyszeri, pénzbeli, 40.000,-Ft összegű babakelengye támogatásban részesíti azon a szülőket, akik a helyi rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek és akik a gyermek születésekor, vagy örökbefogadásakor, illetve a kérelem benyújtásakor is életvitelszerűen Csanádapáca község közigazgatási területén élnek és csanádapácai bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkeznek. Az életvitelszerű tartózkodás tényét a Csanádapácai Védőnői Szolgálat igazolja.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nagy szerepe van az óvodai és iskolai étkezéseknek. Fontos szempont az életkor specifikus étrend, a megfelelő tápértékkel bíró étkezés biztosítása.

A nyári szünet időtartama alatt a szünidei gyermekétkeztetés keretében 43 munkanapon keresztül biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkezése, illetve azoknak az általános iskolás korú, csanádapácai lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező gyermekeknek az étkeztetése, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek.

Az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosított a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése.

Az önkormányzat a tanév megkezdésekor igyekszik segítséget nyújtani a megnövekedett kiadásokra tekintettel, ezért településünkön lehetőség van iskolakezdési támogatás igénybevételére azoknak, akik a helyi rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek, továbbá minden évben a Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázathoz csatlakozva próbálja inspirálni és támogatni a felsőoktatási tanulmányokat folytatókat.

Csanádapácán nincsenek menekültek, menedékjogot kérők, átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek, gyermekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Csanádapácán jelenleg nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

1. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családbafogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú – (alacsony iskolai végzettség, melynek igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik)
2. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családbafogadó gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ – (alacsony foglalkoztatottság, melynek fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
3. a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek – (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény)

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Csanádapácán több gyermek részére került megállapításra hátrányos helyzet, ennek oka minden esetben a szülő(k) iskolai végzettsége.

A Védőnői Szolgálatnál két védőnő dolgozik és látják el a településen élő várandós kismamákat, csecsemőket, kisgyermeket, óvodás és iskolás korúakat.

A településen két háziorvosi praxis van, egy háziorvos látja el a lakosságot, felnőtteket és gyermekeket.

Csanádapácán nem működik családi napközi, de a 14 éven aluli kiskorú gyermekek napközbeni ellátása a tanév tartalma alatt az óvodában és az iskolai napközi által megoldott.

A Mini bölcsőde épülete megépült, a bölcsődei ellátás várhatóan 2024. április 1-jétől elérhetővé válik a településen.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálata Területi Irodájában krízishelyzetbe került személyek támogatását célzó kríziscsomag került elhelyezésre, melyet minden hónapban 5.000,- Ft értékben hideg, tartós élelmiszerekkel tölt fel az önkormányzat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Fogalmak:

Sajátos nevelési igényű tanulók:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők csoportja.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási, nehézséggel küzdő gyermekek:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A településen sajátos nevelési igényű tanulók sem az óvodai nevelésben, sem az iskolai oktatásban nem vesznek részt. Hátrányos helyzetű, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók létszáma a korábbiakhoz képest jelentősen csökkent, és továbbra sem tapasztalható az oktatási intézményeken belüli elkülönítésük.

Az óvodai nevelés adatait, valamint az általános iskolai adatokat az alábbi adattáblák tartalmazzák:

4.4.1. számú táblázat- óvodai nevelés adatai:

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	100	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00- 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	8	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	4	-
Kisegítő személyzet	3	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

Csanádapácán az elmúlt években nem volt példa arra, hogy helyhiány miatt nem tudtak volna gyermeket elhelyezni az óvodában.

4.4.2. számú táblázat- óvodai nevelés adatai:

	3-5 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermek- csoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat- ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2017/2018	59	4	105	1	80	-
2018/2019	63	4	100	1	72	-
2019/2021	60	4	100	1	77	-
2021/2022	65	4	100	1	84	-

Forrás: TEIR, KSH TSTAR, helyi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat-általános iskola adatai:

	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2019/2020	6	6	12	-	-	-	1
2020/2021	5	7	12	-	-	-	1
2021/2022	5	6	11	-	-	-	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma magas	Munkahelyteremtés, életvezetési tanácsadás
Születések száma alacsony	Gyermekvállalás ösztönzése
Hátrányos helyzetű gyermekek életminősége	Hátrányos helyzetű gyermekek életminőségének javítása, felzárkóztatás.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez :

☐ Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében

☐ A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv

☐ A tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról

☐ A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

A népesség nemek szerinti megoszlásának tekintetében településünkön is elmondhatjuk, hogy a népességben belül a nők átlagéletkora magasabb, mint a férfiaké.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Csanádapácán a munkavállalási korúak számának és a foglalkoztatás, valamint munkanélküliség arányának vizsgálata során hasonló eredményeket kapunk férfiak és nők vonatkozásában is, de azt is kijelenthetjük, hogy a regisztrált munkanélküliek számát és a tartós munkanélküliek számát vizsgálva külön férfiak és külön nők esetében a nők aránya magasabb. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik számának vizsgálata során szintén azt láthatjuk, hogy a nők száma magasabb, mint a férfiaké.

Nem áll rendelkezésre adat arra vonatkozóan, hogy a munkanélküli nők közül hány fő és milyen végzettséggel rendelkezik

Annak, hogy a tartós munkanélküliek között magasabb a nők aránya háttérben állhat a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás (GYES, GYED, GYET), mely nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. Sok munkáltató azért nem alkalmaz a fiatalabb korosztályból nőket, mert még gyermekvállalás előtt állnak, a másik véglet viszont az, hogy nem veszik fel a munkakör betöltésére jelentkező nőket, mert kisgyermekük van és „problémás” lehet, hisz ha a gyermek megbetegszik, a szülő igyekszik mellette lenni. A gyermekgondozási szabadságról munkahelyükre visszatérni szándékozó nők nehéz helyzetben vannak azért is, mert készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak. A nők csoportján belül is még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, számukra az elszegényedés kockázata fokozottan jele van. Azok a családok, ahol a gyermekvállalás miatt elhelyezkedési nehézséggel küzdenek a nők, magasabb arányban szegényednek el.

A településen foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők között nagy számban vannak jelen a nők is. Az önkormányzat igyekszik segítséget nyújtani legalább abban, hogy a közfoglalkoztatásba legalább annyi időre a nők is bevonásra kerüljenek, hogy a segély folyósításának feltételeként előírt keresőtevékenységet le tudják igazolni, és így ne kerüljön megszüntetésre a foglalkoztatást helyettesítő támogatás folyósítása.

A nők hátrányos megkülönböztetésére nincsenek számszerű, pontos adataink, illetve az is megfigyelhető, hogy az időnymunkák tekintetében gyakrabban foglalkoztatnak női munkavállalókat, mint férfi munkavállalókat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az esélyegyenlőségi program célja a munka és a családi élet összeegyeztetése a nők számára, ezt megkönnyítené például, ha a településen működne bölcsőde. Jelenleg településünkön óvoda és általános iskola működik, illetve iskolai napközi, ami biztosítja a gyermekek napközbeni elhelyezését a tanév tartalma alatt. A Mini bölcsőde épülete megépült, a bölcsődei ellátás várhatóan 2024. április 1-jétől elérhetővé válik a településen.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket. A helyi tájékozódás alapján azonban elmondható, hogy

léteznek „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők a nagyszülők, dédszülők, ismerősök segítségét veszik igénybe a gyermek elhelyezését nyújtó intézménybe szállításában vagy hazavételében.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Az anya- és gyermekgondozás területe elsődlegesen a védőnői szolgálat munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós kismamákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkája szintén nem elhanyagolható ezen a területen. A védőnői szolgálat, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat egyaránt segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és az ezekhez tartozó nyomtatványok kitöltésében.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától, jó része a családban marad. Sok esetben az áldozat megbocsát és tovább tűri a bántalmazást. Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy kiemelt hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szerveket mutatják be, ismertetik ahová a bántalmazott nők fordulnak. Kiemelt feladat a nők ez irányú tájékoztatása, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira történő figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal).

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetben lévő nők számára sokszor az anyaothtonok, családok átmeneti otthona nyújtanak menedéket, biztonságot. Sajnos ezekben az intézményekben várólista van, így nem biztos, hogy azonnali segítséget tudnak nyújtani az arra rászorulóknak. Csanádapáca 50 km-es körzetében két ilyen szolgáltatást nyújtó intézmény működik. Békéscsabán működik a Családok Átmeneti Otthona, Orosházán a Magyar Ökomenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Az önkormányzati képviselők körében a nők többségben vesznek részt a település ügyeinek megvitatásában, irányításában.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Csanádapácán, mint a legtöbb hasonló adottságú településen a nők számos nehézséggel találkoznak életpályájuk során. A munkanélküliség is ezek köré tartozik. Minden korosztálynak megvannak a maga

nehézségei. Nehéz elhelyezkedni a nőnek, ha fiatal, mert családalapítás előtt áll, nehéz visszakerülni a munka világába gyás után, vagy ha 40-50 éves korban szűnik meg a munkaviszonya.

Csanádapácán, 2021. október végén alakult meg az ANGÉLA Nőegylet, ami célzottan a nők érdekeit képviseli, esélyegyenlőségeit segíti.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munkanélküliség kockázata a nők körében magasabb.	Segíteni kell a nők munkaerő-piaci elhelyezkedését és visszatérését a GYES után, a tanulmányok befejezését követően.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Lehetőséget kell biztosítani az elhelyezkedéshez és meg kell teremteni a gyermekek számára a napközbeni felügyeletet.
Nőket érő családon belüli erőszak rejtett probléma	Információ, támogatás
Kisgyermekes anyák elhelyezkedési nehézségei, munka és a családi élet összeegyeztetését segítő bölcsődei ellátás hiánya	A Mini bölcsőde épülete megépült, a bölcsődei ellátás várhatóan 2024. április 1-jétől elérhetővé válik a településen.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Csanádapáca előregedő település, ami azt jelenti, hogy a 65 év feletti állandó lakosok száma magasabb. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak ebből következik, hogy sok idős ember egyedül marad, mert gyermekeik az ország más részein élnek. A fizikai, szellemi aktivitása hanyatlik, sokaknál megjelenik a depresszió és az időskori demencia, ami a szellemi képességek visszafordíthatatlan hanyatlását jelenti. Az idősek- életkorukból adódóan- gyakran válnak áldozattá, egyre több az ezen célcsoportot érő bűncselekmény.

A településen élő idős korú, nyugdíjkorhatárt betöltött személyek döntő többsége saját jogú nyugellátásban részesül, és ehhez párosul az esetek többségében a hozzátartozói nyugellátások közül az özvegyi nyugdíj. Csanádapácán a nyugdíjkorhatárt elért személyek mellett még sokan részesülnek nyugdíjszerű ellátásban, ezek a hozzátartozói nyugellátások körébe sorolhatók, mint például árvaellátás, ideiglenes özvegyi nyugdíj.

Az időskorúak járadéka annak az időskorú személynek nyújtható, aki megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkezik, ilyen ellátás a településen élők közül csak keveseknek van megállapítva.

Azoknak az idősebb korosztályhoz tartozó, irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltő személyeknek, akiknek nincs ellátása, a kormányhivatal járási hivatalánál van lehetőség nyugdíj előtti álláskeresői segély megigénylésére.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Azok a nyugdíjkorhatárt betöltő személyek, akik munkahellyel rendelkeznek az irányadó nyugdíjkorhatár betöltését követően, ha tehetik - jövedelmi helyzetük miatt- gyakran nem mennek nyugdíjba, hanem munkahelyükön maradnak és tovább dolgoznak.

Sajnos azok az idősebb, jellemzően 55 év felettiek, akik elveszítik a munkahelyüket, sokszor hiába próbálnak elhelyezkedni, a munkáltatók nem alkalmazzák őket, inkább fiatalabb munkaerőt vesznek fel a meghirdetett álláshelyekre. A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz, a szakirodalomból tudjuk, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, hisz nehezebben helyezkednek el és sokszor a leépítések is magasabb arányban érintik őket.

Az élethosszig tartó tanulás azoknak az idősebb korosztályhoz tartozó embereknek az életében, akik munkahellyel rendelkeznek általában jelen van, hisz a munkáltatók megkövetelik a képzéseken való részvételt, ezzel szemben azok az idősek, akik munkanélküliek már nem kezdenek bele képzési programokba sem továbbképzésbe, sem átképzésbe. A tapasztalat azt mutatja, hogy ezek az idősek várják a nyugdíjkorhatár betöltését és addig az önkormányzatnál igénybe vehető támogatásokból próbálják fenntartani magukat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Csanádapácán a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátást.

Alapszolgáltatások körében: étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása.

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A településen jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és családsegítő szolgálat is működik, melyet a kistérség működtet.

Szakosított ellátási formák:

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultak állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondoskodni.

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ szakosított ellátási formája az idősek otthona.

A településen élők, köztük az idősek, széleskörű ismeretekkel rendelkeznek az igénybe vehető szolgáltatásokról, ellátásokról.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége az idősebb korosztály számára biztosított. A településen gyakran szerveznek konkrétan az idősebb, nyugdíjas korosztályt célzó rendezvényeket, melyeken nagy számban megjelennek, továbbá lehetőség van helyben a vallásgyakorlásra is, mely az idősek többségének nagyon fontos.

Az Arany János Művelődési Ház könyvtárában biztosított a számítógép-használat, valamint az internet-használat, amelyhez a könyvtár dolgozói felhasználói segítséget nyújtanak.

Javasolt lenne a későbbiekben ismételt számítógép-ismereti tanfolyamot szervezni, az igények függvényében.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön nyugdíjasklub és dalkör működik. Mindezek mellett természetesen több rendezvényre is várják az időseket. A Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Szervezete év közben több alkalommal szervez programokat, melyekre nagy számban érkeznek idősek. A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ szintén több alkalommal rendezvényeket tart az időseknek, illetve az elmúlt években többször került megrendezésre olyan program is, ami a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgálja. Az Idősek Otthona lakóinak az óvodások és kisiskolások gyakran tartanak előadásokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, nagy a kockázata az elmagányosodásnak, kirekesztődésnek.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése.
Az idősebb korosztályhoz tartozók gyakrabban válnak áldozattá.	Idősek védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Veszélyeztető tényezők feltárása, észlelési hatékonyság növelése. Jelző- észlelő rendszer fejlesztése, kiterjesztése.
Kevesen tudják használni a számítógépet, a technika fejlődésével így egyre inkább lemaradnak.	Az időseket célzó tanfolyam, ahol megtanulhatják a számítógép és az egyre modernebb technika használatát.
Az 55 év felettiek elhelyezkedési nehézségei	Védett munkahelyek teremtése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek mindennapi életük során a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az oktatás, képzés és munkalehetőségek, a kultúra, valamint a sport területén is.

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. tv.(a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi

költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

A fogyatékkal élő személyek számára a településen a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ keretein belül igénybe vehető alapszolgáltatások közé tartozik az étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás-intézményen belüli szociális foglalkoztatás.

Az intézményi jogviszonyban álló személy intézményen belüli foglalkoztatása az intézmény szakmai programja alapján az egyéni foglalkoztatási tervben foglaltak szerint, az ellátott meglévő képességeire építve, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztő foglalkoztatás- munka törvénykönyve szerinti munkaviszony és szociális törvény szerinti fejlesztési jogviszony- keretében biztosítható. A szociális foglalkoztatásban képzett szakemberek (segítő, koordinátor) vesznek részt, hogy segítsék a munkahelyi beszoktatást és így segítsék a fogyatékkal élő személyt, hogy adott munkakör ellátására alkalmas legyen.

Arra vonatkozó adatokkal, hogy milyen mértékben éri a fogyatékkal élő személyeket hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, nem rendelkezünk, mint ahogy arra sincsenek számszerű adataink, hány személynek sikerült a nyílt munkaerő-piacon elhelyezkedni. A tapasztalatok mindenképp azt mutatják, hogy nehéz a fogyatékkal élő személyek elhelyezkedése, de pozitívum a bevezetésre került rehabilitációs kártya, mert az a foglalkoztató, aki olyan fogyatékos személyt alkalmaz, aki rendelkezik rehabilitációs kártyával mentesül bizonyos járulékfizetési kötelezettség alól.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a családsegítés a fogyatékkal élő személyek számára is szintén elérhető alapszolgáltatás a településen, melyek jelenleg kistérségi működésben valósulnak meg.

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ Idősek Otthonában a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 68. § (2) bekezdése szerint a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, a 68/A. § (3) bekezdése szerinti gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára helyben igénybe vehető szolgáltatásokról az önkormányzat, illetve a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ dolgozói egyaránt igyekeznek tájékoztatást nyújtani.

Ellátási formák, amelyek a jogszabályok által biztosítottak a fogyatékkal élő személyek számára:

□ **Fogyatékosági támogatás:** Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki – látási fogyatékos, - hallási fogyatékos – értelmi fogyatékos, - mozgásszervi fogyatékos, - állapota kromoszóma rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősítható, - autista, illetőleg – halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

□ **Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai:** A megváltozott munkaképességű személyek

ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően - a jogszabályban meghatározottak szerint – keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően **rehabilitációs ellátást** vagy **rokkantsági ellátást** lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék: Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

☐ **Közlekedési kedvezmény:** A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

☐ **Parkolási igazolvány:** A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003.(XII.1.) Korm. rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
4. aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek jogai:

☐ **Környezet** A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. [Fot. 5. § (1)-(2)]

☐ **Kommunikáció** A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. [Fot. 6.- 7. §]

☐ **Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés** A fogyatékos személy számára a FOT-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviszheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. [Fot. 7/A.- 7/C. §]

☐ **Közlekedés** A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. [Fot. 8.- 10. §]

☐ **Támogató szolgálat, segédeszköz** Fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. [Fot. 11. §]

☐ **Egészségügy** A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell

arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. [Fot. 12. §]

☐ **Oktatás, képzés** A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.

Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították. [Fot. 13. §]

☐ **Foglalkoztatás** A fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató akkreditált munkáltatókat és a szociális foglalkoztatást végző foglalkoztatókat a központi költségvetés - jogszabályban meghatározottak szerint - támogatásban részesíti. [Fot. 15.- 16. §]

☐ **Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel** A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához. [Fot. 17. §]

☐ **Kultúra, sport** A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni. A fogyatékos személyek szabadidő- és tömegsportját a Magyar Olimpiai Bizottság támogatja, a fogyatékos személyek verseny- és élsportjának támogatása a központi költségvetésből történik. [Fot. 18. §]

☐ **A rehabilitációhoz való jog** A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg. [Fot. 19.- 20. §]

Csanádapácán a fizikai akadálymentesítés már a legtöbb intézményben kiépült (rámpa, mosdó a mozgáskorlátozott személyek részére), illetve kiépülőben van, ezzel szemben az infokommunikációs akadálymentesítés (tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, tájékozódást segítő piktogramok) még nagyrészt hiányzik, de az elmúlt években történtek fejlesztések, infokommunikációs akadálymentesítést célzó beruházások.

Az összes intézménynek akadálymentesnek kellene lennie, fontos, hogy a közszolgáltatás tényleges igénybe vételéhez nem elég az épületbe bejutni, azt be is kell tudni járni - legalább a közszolgáltatás igénybevételéhez szükséges mértékben-, valamint veszély esetén biztonsággal el kell tudni hagyni.

A közszolgáltatás akkor hozzáférhető, ha a fizikai megközelítés lehetőségén túl az épületen belüli tájékozódás lehetősége biztosított a vak és gyengén látó, a siket, és nagyothalló, az értelmi fogyatékos, az autista, a súlyosan-halmozottan fogyatékos személy számára. A mozgássérültekkel kapcsolatban leggyakrabban a biztonságos és akadálymentes, vakok esetében pedig az érzékelhető környezetről van szó. Ezeknek a követelményeknek a településen nem vagy csak részben felelnek meg az intézmények. A pályázati források jelenthetik a legnagyobb megoldást a problémára.

A fogyatékos ember alapvető joga, hogy hozzájusson a közérdekű, valamint a jogai gyakorlásához szükséges információhoz. Ez a hozzáférés jelenti egyrészt azt, hogy a fogyatékos személy érzékelje az információkat, másrészt azt, hogy biztosított legyen számára a megfelelő értelmezés lehetősége. Ennek érdekében beruházásokra, fejlesztésekre van szükség.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen foglalkoztatott fogyatékkal élők száma alacsony.	További szociális foglalkoztatás szervezése, bővítése
Infokommunikációs és fizikai akadálymentesítés kiépülésének hiányossága	Fizikai akadálymentesítés, infokommunikációs akadálymentesítés bővítése
Fogyatékkal élők számára vonatkozó adathiány	Központi adatgyűjtés
Az érzékszervi fogyatékossgal élők jobban elszigetelődnek, társadalmi aktivitás alacsony.	Jelnyelvi tanfolyamon, tréningeken való részvétel.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Településünkön a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak.
Csanádapácán működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok:
Nyugdíjas Klub

Vöröskereszt Helyi Szervezete
Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Egyesülete
Csanádapácai Gábrriel Polgárőr Egyesület
Csanádapácai Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Andor's Gym Sportegyesület
Csanádapácai Előre Futball Club
Csanádapácai Szivárvány Nyugdíjas Egyesület
Dohánylevél Hagyományőrző és Hagyományteremtő Egyesület
ANGÉLA nőegylet

A Csanádapácai Szivárvány Nyugdíjas Egyesület, valamint a Csanádapáca és Vidéke Mozgáskorlátozottak Egyesülete minden évben több alkalommal szervez programokat és rendezvényeket tagjaik, illetőleg az idősek számára. Ezeken a civil kezdeményezéseken mindig nagy számban vesz részt a helyi lakosság.

A Vöröskereszt Helyi Szervezete ruhaosztást és egyéb adományosztást szervez a településen élő, rászorulóknak számára, továbbá segít lebonyolítani a helyben tartott véradásokat.

A Gábrriel Polgárőr Egyesület, bűnmegelőzés céljából alakult, tagjai igyekeznek Csanádapáca közbiztonságát megteremteni.

Az ANGÉLA Nőegylet célja: ami célzottan a nők érdekeit képviseli, esélyegyenlőségeit segíti.

A Csanádapácai Előre Futball Club a labdarúgás szerelmeseinek támogatója.

A Dohánylevél Hagyományőrző és Hagyományteremtő Egyesület tagjai szeretnék a község tárgyi, szellemi hagyományait feltárni, megőrizni, dokumentálni.

Az Andor's Gym Sportegyesület az erőnlét megőrzésére és fejlesztésére igyekszik támogatást nyújtani, az arra igényt érzők számára.

A települési önkormányzat a civil szervezetek működését támogatja, pályázati úton anyagi hozzájárulást is nyújt, mellyel természetesen év végén el kell számolni a támogatottaknak.

A településen hagyománya van a szépkorú személyek köszöntésének, továbbá évente többször megrendezésre kerülnek baba- mama börzék, melyek szervezésében a védőnők vesznek részt aktívan.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának területi irodájában dolgozó munkatársa a rászoruló gyermekek számára év közben több alkalommal szervez különféle programokat, illetve a nyári szünidő hasznos eltöltése kapcsán egy- egy napra kirándulást szervez, továbbá családi napot (főzéssel egybekötve).

A Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ Idősek Otthona lakói és az óvodások, kisiskolások számára is többször került megrendezésre egy- egy program, mely a generációk közötti kapcsolat erősítését szolgálja.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi program elkészítését megelőzően tájékoztatást kaptak a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek a program elkészítésének fontosságáról. Mindenki igyekezett a maga területén kigyűjthető adatokkal segíteni a munkát. A kapcsolattartás telefonon és személyes találkozásokkal valósult meg. A település hivatalos honlapján mindenki számára elérhető és megismerhető lesz az elfogadott dokumentum.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegénység oka és következménye a munkanélküliség	Munkahelyek létrehozása, fenntartása, fejlesztése- munkaerő bővítése.
	Hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklése	Lehetőség megteremtése a változásra, továbbtanulás ösztönzése.
	Romákra vonatkozó adathiány	Átképzés, továbbképzés, munkahelyteremtés.
		Kezdeményezés
Gyermekek	Születések száma alacsony	Családbarát munkahely
	Anyagi problémákkal küzdő családok	Munkahelyteremtés, életvezetési tanácsadás
	Korai fejlesztés, nevelés hiánya	Bölcsőde létrehozása megvalósult
Idősek	Elmagányosodás	Nappali ellátásba történő integrálás
	A technika nehézségei, ismeretek hiánya	Tanfolyam.
	Elhelyezkedési nehézségek	Védett munkahely teremtés
Nők	Nőket érő erőszak	Információ, támogatás
	A munkanélküliség kockázata magasabb	Tájékoztatás (hátrányos megkülönböztetés esetén segítséget nyújtó szervezetek)
	Kisgyermekes anyák elhelyezkedési nehézségei	Bölcsődei nevelés, megvalósult
	Munkanélküliségből adódó elszegényedés	Munkahelyteremtés
Fogyatékkal élők	Adathiány	Adatgyűjtés
	Fizikai akadálymentesítés és infokommunikációs akadálymentesítés	Bővítés
	Elszigetelődés	Elhelyezkedés lehetőségének megteremtése, településen dolgozó szakemberek képzése.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Adósságrendezés, pénzgazdálkodás 2. Kitorés a szegénységből	1. családsegítő szolgálat, önkormányzat, jegyző 2. életvezetési tanácsadó, önkormányzat, jegyző
Gyermekek	1. Támogató szülői háttér 2. Munkahelyet mindenkinek 3. Gyermekvállalás ösztönzése	1. gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, rendőrség, addiktológus, önkormányzat, jegyző 2. munkaügyi központ, önkormányzat, jegyző 3. vállalkozók, civil szervezetek, önkormányzat, jegyző
Idősek	1. E- nyugdíjas 2. Idősek közösségi életének előmozdítása	1. számítástechnikai szakember, önkormányzat, jegyző 2. Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ, önkormányzat, jegyző
Nők	1. A nők védelmében 2. Nyári gyermekfelügyelet	1. rendőrség, családsegítő, szociális szakemberek, önkormányzat, jegyző 2. civil szervezetek, szakemberek, önkéntesek, önkormányzat, jegyző
Fogyatékkal élők	1. Akadálymentesítés 2. Felmérés	1. tervező, kivitelező, engedélyező, önkormányzat, jegyző 2. szociális szféra dolgozói, önkormányzat, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő eséllyel férhetnek hozzá a különféle szolgáltatásokhoz, illetve vehetnek részt a foglalkoztatásban.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzetében folyamatos, pozitív változás következzen be.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, oktatáshoz való hozzáférését, gyermekszegénység csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek munkaerő-piaci helyzetének javítására, valamint arra, hogy hozzájussanak az információkhoz és szolgáltatásokhoz.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkahelyi diszkrimináció csökkentését védett tulajdonságuk miatt.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentesítését célzó intézkedésekre, az őket megillető különleges bánásmód meglétére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Álláskeresők munkavállalásának elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Álláskeresők számának folyamatos növekedése (13%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: a munkanélküliek számának csökkentése. Rövid távú cél: munkanélküliek iskolai végzettségére vonatkozó felmérés (1-2 hónap) Középtávú cél: átképzés, továbbképzés (3-6 hónap) hosszú távú cél: álláskeresők számának csökkenése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal, illetve a munkáltatókkal. A munkaügyi központ tájékoztatást ad a képzésekről, a munkáltatók a munkaerőre vonatkozó igényeikről
Résztvevők és felelős	Résztvevők: az önkormányzat, a munkanélküliek csoportja, munkaügy, munkáltatók Felelős: jegyző
Partnerek	Munkaügyi központ, munkáltatók,
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósulásának várható ideje: 2024 március Középtávú cél megvalósulásának várható ideje: 2024. június Hosszú távú cél megvalósításának ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: helyzetelemzés Középtávon: képzésben részt vevők száma Hosszútávon: átképzettek száma, munkanélküliek száma Fenntarthatósága= folyamatosság
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Motiváció hiánya, képzés feladása Motiváló tényezők: jutalom, pénz; képzési nehézségek megküzdése érdekében személyiségfejlesztés, tréning
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénz- pályázati forrásból

Intézkedés címe:	Kitörés a szegénységből
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklése (80%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: kevesebb szegénységben, mélyszegénységben élő család. Rövid távú cél: előadást tartani, tájékoztatni a lakosságot, milyen ok- okozati összefüggés található ezen probléma elemzésekor (3 hónap) Középtávú cél: családok életmódjában bekövetkező szemléletváltás, életmód változás (6 hónap) Hosszú távú cél: szegénységben élő családok és gyermekek számának csökkenése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a családokkal, tájékoztató előadások, életmód, illetve életvezetési tanácsadás
Résztvevők és felelős	Résztvevők: önkormányzat, családok, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Életvezetési tanácsadó, szakember
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. március Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. június Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: helyzetelemzés Középtávú: életvezetési tanácsadáson, előadáson résztvevők száma Hosszútávú: szegénységben élő családok csökkenése, létfenntartási gondokkal küzdő családok gyermekvállalásának csökkenése, szegény családban élő gyermekek száma az oktatás területén növekedést mutat
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok közé sorolható a szülői érdektelenség, motiválatlanság Kockázat csökkentését célzó juttatások
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi háttér a megvalósításhoz

Intézkedés címe:	Munkahelyet mindenkinek
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, ami azt is jelenti, hogy sok család anyagi problémákkal küzd. (43%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: helyzetelemzés, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal, tájékozódás és tájékoztatás (1-2 hónap) Középtávú cél: elhelyezkedést segítő képzéseken résztvevők számának növelése, elhelyezkedés segítése (3-6 hónap) Hosszú távú cél: biztos munkahely hosszútávra (5 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Családok helyzetének elemzése, problémák feltárása, a munkaügyi központ nyújtotta lehetőségekről való tájékoztatása a célcsoportnak.
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, a támogatásban részesülők csoportja, munkaügyi központ Felelős: jegyző
Partnerek	Munkaügyi központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. február Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. június Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2028. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: helyzetelemzés Középtávon: munkahellyel, biztos megélhetést jelentő jövedelemmel rendelkezők számának növekedése, támogatásban részesítettek csökkenése Hosszú távon: önkormányzat, munkaügyi központ nyilvántartása, KSH adatai
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya, képzések és munkahelyek hiánya, csökkenése.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi forrásteremtés

Intézkedés címe:	Gyermekvállalás ösztönzése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népesség elöregedő, alacsony a születések száma, csökkenő gyermeklétszám
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: a település elöregedő tendenciájának mérséklése, gyermekvállalás ösztönzése Rövid távú cél: önkormányzati támogatás, motiválás (3-4 hónap) Középtávú: pályázat olyan munkahelyek létrehozására, amelyek munkaidejüket tekintve megfelelnek a kisgyermekes szülőknek. (1 év) Hosszú távú cél: rugalmas munkaidejű, családbarát munkahelyek kialakítása, üzemeltetése, születések számának növekedése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok benyújtása, kedvező elbírálás esetén megvalósítás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozók Felelős: jegyző
Partnerek	Vállalkozók, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. április Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024.november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025.november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: támogatások száma, rendeletek Középtávon: benyújtott pályázatok, sikeres pályázatok Hosszútávon: munkahelyek, foglalkoztatók létrehozása, száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Pályázati keretösszeg

Intézkedés címe:	E- nyugdíjas
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Informatikai jártasság hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: a célcsoport érdeklődésének felkeltése, motiválás (6 hónap) Középtávú cél: alapfokú számítástechnikai ismeretek elsajátítása, Internet használatának elterjedése (1 év) Hosszú távú cél: a technika fejlődésének nyomon követése, a lemaradásból adódó hátrányok kiküszöbölése, az Internetnek köszönhetően az ügyintézés megkönnyítése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, tanfolyam szervezés
Résztvevők és felelős	Idősek, önkormányzat, számítástechnikai szakember Felelős: jegyző
Partnerek	Képzést végző szakember, vagy számítástechnikai ismeretekkel rendelkező önkéntes
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. június Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024.november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távon: helyzetelemzés adatai (számítástechnikai ismeretek hiánya miatt hátrányos helyzetű idősek) Középtávon: tanfolyamon résztvevők száma Hosszútávon: Internet és számítógép ismeretekkel rendelkezők arányának növekedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Feltételek, eszközök hiánya, anyagi háttér hiánya szakember alkalmazásához. Ennek kiküszöbölésére lehetőséget nyújt a Csanádapácai Teleház és számítástechnikai ismeretekkel rendelkező önkéntesek munkája.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, együttműködés helyi szinten

Intézkedés címe:	Idősek közösségi életének előmozdítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyszemélyes háztartások száma a településen az idősek körében, ami az esetek többségében elmagányosodáshoz vezet (80%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: a településen élő idősek felkeresése, tájékoztatása a helyben igénybe vehető szolgáltatásokról, különös tekintettel a nappali ellátásra (3 hónap) Közép: a nappali ellátásba való ellátogatás, igénybe vevők számának növekedése, szolgáltatás bővítése (18 hónap) Hosszú: az idősek életszínvonalának javítása, elmagányosodott, periférián élő idősek számának csökkentése (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, információ, látogatás szervezése, kapcsolattartás, ösztönzés, férőhelyek számának bővítése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, idősek, szolgáltató központ Felelős: jegyző
Partnerek	Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. március Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. június Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: helyzetelemzés Középtávon: szolgáltatásba ellátogatók száma Hosszútávon: folyamatosan, aktívan résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Elzárkózóknak, bizalmatlanoknak.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	A nők védelmében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Családon belüli erőszak, bár az esetek nagy részében rejtett probléma, de jelen van
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: az érintettek felkutatása, a település ilyen irányú feltérképezése (2 hónap) Középtávú cél: bizalmi kapcsolat kialakítása, egyfajta gondozásba történő részvétel, lehetőségekről való tájékoztatás, megerősítés az életük megváltoztatásához szükséges döntő jelentőségű lépések meglépéséhez (1 év) Hosszú távú cél: csökkenjen a családon belüli erőszak száma (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, informálódás, tájékoztatás, tanácsadás, kapcsolattartás, támogatás
Résztvevők és felelős	Érintett nők, önkormányzat, szociális szféra Felelős: jegyző
Partnerek	Rendőrség, családsegítő szolgálat, szociális szféra
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. február Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: helyzetelemzés Közép: gondozásban részt vevők száma Hosszú: rendőrségi feljelentések száma, bírósági ítéletek, erőszak csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem, elzárkózás, félelem az új élethelyzettől, nincs hova mennie a családon belüli erőszakot elszenvedő nőknek
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

Intézkedés címe:	Nyári gyermekfelügyelet
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kiskorú gyermekek nyári elhelyezése gondot okoz és nehézséget a szülők munkahelyének összeegyeztetésével (90%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: igényfelmérés (6 hónap) Közép: személyi és tárgyi feltételek biztosítása (1 év) Hosszú: tanszünet idejére teljes gyermekfelügyelet (2 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, civil szervezetek, önkéntesek bevonása, pályázatok benyújtása, szponzorok felkutatása, szakemberek bevonása
Résztvevők és felelős	Gyermekek, önkormányzat, civilek, önkéntesek, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Civil szervezetek, önkéntesek, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. június Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2025. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérések Közép: feltételek megteremtése Hosszú: gyermekfelügyelet kérdésének megoldása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés, úthálózat fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hiányos az akadálymentesítés kiépültsége (60%)
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: felmérés, pontos kép az eddig kiépült akadálymentesítésről (2 hónap) Közép: forrásteremtés a további megvalósításhoz (2 év) Hosszú: kiépültség arányának növelése (5 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, tervezés, engedélyezés, pályázat készítés, kivitelezés
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, szakemberek Felelős: jegyző
Partnerek	Kivitelező, tervező, engedélyező hatóság, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024.február Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2025.november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2028.november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: felmérés, hiányosságok száma Közép: benyújtott pályázatok száma, nyertes pályázatok száma Hosszú: műszaki átadás- átvétel, kiépültség aránya nő
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs a tevékenységre kiírt pályázat, nincs nyertes pályázat
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás

Intézkedés címe:	Felmérés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a fogyatékkal élők pontos számára vonatkozóan a településen
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: információ gyűjtés (2 hónap) Közép: kapcsolatfelvétel (1 év) Hosszú: naprakész adatbázis (5 év)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés, adatbázis összeállítása, frissítése, fenntartása
Résztvevők és felelős	Fogyatékkal élők, önkormányzat, hivatalos szervek Felelős: jegyző
Partnerek	Magyar államkincstár, nyugdíjbiztosító igazgatóság, háziorvos
Határidő(k) pontokba szedve	Rövid távú cél megvalósításának várható ideje: 2024. február Középtávú cél megvalósításának tervezett ideje: 2024. november Hosszú távú cél megvalósulásának várható ideje: 2028. november
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövid: adatgyűjtés, adatelemzés Közép: kapcsolatfelvételek száma Hosszú: adatbázis létrejötte, fenntartása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem kerül mindenki a látótérbe, együttműködés hiánya
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	ered
0. Településszintű probléma								
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége								
1	álláskeresők munkavállalásának elősegítése	álláskeresők számának folyamatos növekedése	a munkanélküliek számának csökkentése	gazdasági program	kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, munkaügyi központtal, tájékoztató, tájékoztatás	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	helyi képzé száma: száma: száma:
2	kitörés a szegénységből	hátrányos helyzetű generációkon keresztüli átöröklődés	kevesebb szegénységben, mélyszegénységben élő család	gazdasági program	kapcsolatfelvétel a családokkal, előadások, életmód, illetve életvezetési tanácsadás	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Folyamatos fenntartása szükséges	helyi előad száma: élő cs létfer küzdő gyern csökk csalár száma: terüle muta
II. A gyermekek esélyegyenlősége								
1	Támogató szülői háttér	Magas a veszélyeztetett gyermekek száma	veszélyeztetettségű esetek számának csökkenése		Kapcsolatfelvétel, problémák feltárása, segítségnyújtás a neveléshez (felvilágosítás, tájékoztatás, szükség esetén szakember segítsége- addiktológus, pszichiáter)	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	veszé száma: bevo nővel mega stagn veszé csökk

2	Munkahelyet mindenkinek	Magas a gyermekvédelmi támogatásban részesülők száma, ami azt is jelenti, hogy sok család anyagi problémákkal küzd	biztos munkahely hosszútávra, gyermekvédelmi támogatásban részesülők számának csökkenése	gazdasági program	Családok helyzetének elemzése, problémák feltárása, a munkaügyi központ nyújtotta lehetőségekről való tájékoztatása a célcsoportnak	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	helyz: munk megé jöved rendé növel támo része: csökk önkoi munk nyilvánl adata
3	Gyermekvállalás ösztönzése	A népesség előregedő, alacsony a születések száma, csökkenő gyermeklétszám	a település előregedő tendenciájának mérséklése, gyermekvállalás ösztönzése	gazdasági program	Pályázatok benyújtása, kedvező elbírálás esetén megvalósítás	jegyző	2023. 11. 30. (hétfő) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	támo. rendé pályá pályá munk foglal létrel
III. A nők esélyegyenlősége								
1	A nők védelmében	Családon belüli erőszak, bár az esetek nagy részében rejtett probléma, de jelen van	csökkenjen a családon belüli erőszak száma		Adatgyűjtés, informálódás, tájékoztatás, tanácsadás, kapcsolattartás, támogatás	jegyző	2023. 11. 30. (hétfő) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	helyz: gondk számi: feljele bírós: csökk
2	Nyári gyermekfelügyelet	A kiskorú gyermekek nyári elhelyezése gondot okoz és nehézséget a szülők munkahelyének összeegyeztetésével	tanszünet idejére teljes gyermekfelügyelet	gazdasági program	Felmérés, civil szervezetek, önkéntesek bevonása, pályázatok benyújtása, szponzorok felkutatása, szakemberek bevonása	jegyző	2023. 11. 30. (hétfő) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	felmé megt: gyern kérdé
IV. Az idősek esélyegyenlősége								
1	E- nyugdíjas	Informatikai jártasság hiánya	a technika fejlődésének nyomán követése, a lemaradásból adódó hátrányok kiküszöbölése, az Internetnek köszönhetően az ügyintézés		Tájékoztatás, tanfolyam szervezés	jegyző	2023. 11. 30. (hétfő) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	helyz: (szárr ismer hátrá időse részt: Interr ismer rendé

			megkönnyítése				növel	
2	Idősek közösségi életének előmozdítása	Magas az egyszemélyes háztartások száma a településen az idősek körében, ami az esetek többségében elmagányosodáshoz vezet	az idősek életszínvonalának javítása, elmagányosodott, periférián élő idősek számának csökkentése		Tájékoztatás, információ, látogatás szervezése, kapcsolattartás, ösztönzés, férőhelyek számának bővítése	jegyző	2023. 11. 30. (hétfő) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	helyi szolgálatok ellátó folyóirata részvétel
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége								
1	Fizikai akadálymentesítés	A településen hiányos a fizikai akadálymentesítés kiépültsége	akadálymentes környezet kiépültség arányának növelése	gazdasági program	Felmérés, tervezés, engedélyezés, pályázat készítés, kivitelezés	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Folyamatos fenntartása szükséges	felmérés száma; pályázat nyert száma; átvett arány
2	Felmérés	Nincs adat a fogyatékkal élők pontos számára vonatkozóan a településen	naprakész adatbázis		Adatgyűjtés, adatbázis összeállítása, frissítése, fenntartása	jegyző	2023. 11. 30. (csütörtök) Elvégezve Megvalósult, folyamatos fenntartása szükséges.	adatgyűjtés adatainak kapcsolata létrejött

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést

kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Csanádapáca község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Csanádapáca község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 106/2023. (XII.13.)Kt. számú határozatával elfogadta.

Dátum **CSANÁDAPÁCA** 2023-12-13

[Handwritten signature]

Aláírás

Csanádapáca Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

